

die promotie gemaakt heeft, *f* 730.—; op het 46ste jaar resp. *f* 680.— en *f* 930.—. Voor het pensioen tellen de Indische jaren dubbel. Na 30 dienstjaren kan men op het 50ste jaar pensioen aanvragen. Heeft men op het 50ste jaar nog geen 30 dienstjaren, dan moet men deze eerst halen. Heeft men de 30 dienstjaren reeds bijv. op het 45ste jaar, dan moet men dienen tot het 50ste jaar, vóór gepensionneerd te kunnen worden. Het pensioen is meestal ongeveer *f* 2600.— Voor de enkele hoofdofficieren is het hooger. Het weduwenpensioen voor den rang van officier van gezondheid der 1ste klasse is *f* 500.—; de verplichte jaarlijksche premie bijna *f* 150.—.

Particuliere praktijk is uitgesloten; alleen in uithoeken van den Archipel heeft men sporadisch een consult. Detacheering bij een hospitaal, als havenarts of bij gouvernementsinstellingen bestaat niet. Men behandelt geen vrouwen en kinderen.

Het aanzien tegenover de scheepsofficieren wordt van hoogerhand laag gehouden. Aan het hoofd van de officierstafel kan geen officier van gezondheid plaatsnemen, ook al is hij kapitein, en de oudste scheepsofficier — aan het hoofd — maar luitenant en twintig jaar jonger in leeftijd. Uitzondering is toegestaan als de oudste scheeps officier kort afwezig is. Bij iets langere afwezigheid wordt de officier van gezondheid weder geweerd. Zijn er twee tafels, dan kan de officier van gezondheid ook niet de tweede tafel presideeren, wel daaraan plaatsnemen; aan het hoofd zit de tweede scheepsofficier.

Het gezelschappelijk gedrag is onderworpen aan de contrôle van den oudsten scheepsofficier, hoe jong deze ook mag zijn. Het komt voor, dat een jongmensch van 25 jaar officiëel belast is met het toezicht op den officier van gezondheid, oud 45 jaar. Deze collega mag dit toezicht niet als kwetsend of in strijd met den eerbied voor superieuren beschouwen. Vele marine-artsen hebben ernstige grieven. Om objectief te blijven, worden voorbeelden niet aangehaald.

Voor velen,

D. A. ARENDS.

L. K. GARF.

W. REILINGH.

Off. v. Gez. 1ste kl. K. N. M.

Soerabaja,
Augustus 1917.

VOORGESTELDE WIJZIGING HUISHOUELIJK REGLEMENT.

Teneinde te voorkomen, dat de lezers, tengevolge van het artikel van dr. DIAMANT in het vorige nummer, in de meening gaan verkeeren, dat iedere groep in de Maatschappij, die zich, evenals de specialisten, zelfstandig gaat organiseren, stem in de hoofdbestuursvergadering zou krijgen en het recht van referendum, maakt ondergeteekende er op opmerkzaam, dat uitsluitend de artt. 205—212 van het nieuwe hoofdstuk XIII de rechten en plichten van alle bijzondere organisaties bevatten. Het is niet noodzakelijk, dat later in te stellen organisaties dezelfde rechten krijgen, als aan de organisatie der specialisten in de artt. 213—216 worden toegekend. Het thans voorgestelde art. 25*a* zegt dan ook zeer duidelijk, dat in het huishoudelijk reglement voor elke nieuwe organisatie bepaald moet worden of en, zoo ja, op welke wijze deze in het hoofdbestuur vertegenwoordigd zal zijn.

Dordrecht, 22 December 1917.

A. C. VAN BRUGGEN.

DE VOEDINGSTOESTAND DER AMSTERDAMSCHER SCHOOLKINDEREN.

Ik heb reeds gezegd (bldz. 2129), dat ik persoonlijk aan individueele groeiwaarden grooter beteekenis toeken, dan aan die, verkregen uit gemiddelden van verschillende kinderen in opvolgende levensjaren. Als HEYNSIUS VAN DEN BERG het intusschen zoo erg onbegrijpelijk blijft vinden, dat op de laatste manier in het rapport 1917 werd te werk gegaan, moet ik wel aannemen, dat hem onbekend bleef, dat QUÉTELET, BOWDITCH, PAGLIANI, ROBERTS, AXEL KEY en tal van anderen hun groeiwaarden evenzoo berekenden.

Als HEYNSIUS VAN DEN BERG van het telkens wisselen van het door ons ingenomen standpunt spreekt, ben ik blijkbaar met mijn desbetreffende toelichting, bldz. 2129, tweede alinea, nog niet duidelijk genoeg geweest. Maar hoe kon hem ontgaan, dat

VAN GELDEREN in *Het Volk* door ons is aangevallen, niet omdat hij gelijke leeftijden 1916—1917 vergeleek, maar om de wijze, waarop hij die vergelijking weergaf!

In afwachting van de ongeschreven verhandeling van mr. VAN ZANTEN zullen wij en anderen goed doen, aan gemiddelde waarden niet alle beteekenis te ontzeggen.

Mr. VAN ZANTEN's invloed op een toekomstig rapport is nog niet aan de orde, en kan dus gevoegelijk buiten beschouwing blijven. In elk geval zal het beter zijn, dat opnieuw met waarneming, meten en wegen, wordt begonnen, dan dat een debat als dit wordt voortgezet, waarin van de zijde van de tegenstanders geen nieuwe feiten, doch slechts negatieve kritiek wordt naar voren gebracht.

Amsterdam, 22 December 1917.

J. LUBSEN N.Z.N.

BRIEFWISSELING.

DE INTEEKENPRIJS VOOR 1918.

Zooals reeds in het hoofdartikel in ons vorig nummer is medegedeeld, wordt voor den jaargang 1918 van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* een oorlogstoeslag van *f* 2.— op den inteeckenprijs gelegd. De prijs wordt dus *f* 15.— voor niet-leden der Maatschappij. In overleg met het hoofdbestuur onzer Maatschappij blijft de korting van *f* 2.— voor Maatschappij leden, mits zij het *Tijdschrift* rechtstreeks van den uitgever betrekken, gehandhaafd, zoodat dezen dus *f* 13.— zullen te betalen hebben. De korting op den inteeckenprijs van *f* 0.50, bij vooruitbetaling vóór 15 Februari, blijft gehandhaafd; de leden der Maatschappij, die ons blad rechtstreeks van den uitgever betrekken, dus zonder tusschenkomst van een boekhandelaar, betalen dan derhalve *f* 12.50, de niet-leden *f* 14.50. **Wie van deze korting gebruik wil maken, zende den inteeckenprijs vóór den 15den Februari 1918 rechtstreeks aan den uitgever De Erven F. Bohn te Haarlem.**

De inteeckenprijs voor het buitenland, Oost- en West-Indië wordt derhalve voor den jaargang 1918 ook verhoogd en bedraagt *f* 18.—, of bij vooruitbetaling *f* 17.50. De algemeene leden der Maatschappij, die tevens inteeckenaar op het *Tijdschrift* zijn, kunnen, evenals voorheen, hun jaarlijksche bijdrage aan de Maatschappij ten bedrage van *f* 10.— tegelijk met hun abonnement op het *Tijdschrift* ineens voldoen en betalen dan aan de firma de Erven F. BOHN de somma van *f* 26.—, of bij vooruitbetaling *f* 25.50.

Redactie.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

SOFIA. — De geneeskundige faculteit. De nieuwe faculteit aan de Bulgaarsche universiteit te Sofia, die 1 Januari zal worden geopend, zal 25 leerstoelen bezitten, de propaedeusis medegerekend Hieronder één in de orthopaedie en mechanotherapie en één in de pathologische physiologie, vakken, die aan vele oudere hoogeschole niet afzonderlijk worden onderwezen; en één in de militaire gezondheidsleer en geneeskundig-militair beheer, welk leervak wel nieuw zal zijn aan niet-militaire geneeskundige scholen. De geneeskundige faculteit zal de eerste faculteit in het koninkrijk zijn, die doctorstitels verleent (*Münch. med. Wochenschr.*).

BERLIJN. — Voeding van te huis verblijvende tuberculoselijders. De Pruisische Staatscommissaris voor de volksvoeding heeft, met het oog op het feit, dat